

Mottagare

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

Gymnasieskolans och anpassade gymnasieskolans utbildningsutbud 2027/28

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fastställer utbildningsutbudet för gymnasieskolan läsåret 2027/2028 enligt bilaga 2.
2. Den slutliga dimensioneringen inom det beslutade utbildningsutbudet anpassas efter genomfört gymnasieval utifrån aktuellt söktryck, arbetsmarknadens behov och verksamhetens genomförbarhet.
3. Introduktionsprogrammen läsåret 2027/2028 erbjuds inom programinriktat val (IMV), yrkesintroduktion (IMY), individuellt alternativ (IMA) och språkintröduktion (IMS). Inom yrkesintroduktion erbjuds yrkespaketen Betongarbetare, Djurskötare inom lantbruk, Elektroniktekniker bas samt Vårdbiträde.
4. Anpassade gymnasieskolans utbildningsutbud läsåret 2027/2028 omfattar programmet för estetiska verksamheter, programmet för hotell, restaurang och bageri, programmet för skog, mark och djur samt individuella programmet.
5. Nationellt godkänd idrottsutbildning (NIU) läsåret 2027/2028 erbjuds inom fotboll och innebandy och kan kombineras med ekonomiprogrammet, humanistiska programmet, samhällsvetenskapsprogrammet samt försäljnings- och serviceprogrammet.
6. Lokal idrottsutbildning (LIU) läsåret 2027/2028 erbjuds inom basket, dans, fotboll, friidrott, gymnastik, innebandy, ishockey, orientering och simsport.

Sammanfattning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fastställer årligen vilka program och inriktningar som ska erbjudas inom Wisbygymnasiet inför kommande läsår. Inför 2027/2028 har förvaltningen vägt samman behov, efterfrågan och genomförbarhet.

Analysen visar att Wisbygymnasiets program- och inriktningsutbud i huvudsak är väl avvägt. Förvaltningen föreslår därför inga förändringar av vilka program eller inriktningar som erbjuds 2027/2028. Ett oförändrat utbud innebär däremot inte en oförändrad dimensionering.

För flera utbildningar finns skäl att pröva en stärkt dimensionering utifrån arbetsmarknadens kompetensbehov och elevernas efterfrågan. Möjligheten att utöka påverkas samtidigt av bland annat tillgång till APL, ändamålsenliga lokaler, utrustning och behöriga lärare. Dessa förutsättningar behöver vägas in innan antalet platser förändras.

Den slutliga dimensioneringen anpassas efter gymnasievalet. Identifierade lokal- och kapacitetsbehov ska samtidigt föras vidare till nämndens lokal- och investeringsplanering. På så sätt kopplas det årliga utbudsbeslutet till den långsiktiga strategiska planeringen och den återkommande utbudsanalysen.

Förslaget bedöms sammantaget ge goda förutsättningar för ett relevant och tillgängligt utbildningsutbud, långsiktig kompetensförsörjning och ett effektivt resursutnyttjande.

Därutöver föreslås att NIU 2027/2028 erbjuds inom fotboll och innebandy och kan kombineras med ekonomiprogrammet, humanistiska programmet, samhällsvetenskapsprogrammet samt försäljnings- och serviceprogrammet. LIU föreslås erbjudas inom nio idrotter, där dans tillkommer som ny idrott.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att Wisbygymnasiets nuvarande program- och inriktningsutbud i huvudsak är väl avvägt i förhållande till elevernas efterfrågan, möjligheten till vidare studier och Gotlands långsiktiga kompetensbehov. Analysen ger därför inte tillräckliga skäl att inrätta eller avveckla program eller inriktningar inför läsåret 2027/2028.

Ett oförändrat programutbud innebär däremot inte att dimensioneringen bör vara oförändrad. För flera utbildningar finns skäl att pröva en successivt stärkt kapacitet. Det gäller särskilt bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet, naturbruksprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet, vård- och omsorgsprogrammet, naturvetenskapsprogrammet och teknikprogrammet.

För bygg- och anläggningsprogrammet, VVS- och fastighetsprogrammet och flera andra yrkesprogram sammanfaller ett tydligt arbetsmarknadsbehov med ett gott elevintresse. Här bör möjligheten till utökning prövas när lokaler, APL och övriga resurser medger det. Identifierade kapacitetsbegränsningar behöver samtidigt föras vidare till lokalplaneringen.

För vård- och omsorgsprogrammet och fordons- och transportprogrammet är arbetsmarknadsbehovet starkt samtidigt som elevintresset är lägre. För dessa utbildningar bör fokus därför ligga både på att behålla tillräcklig kapacitet och

på insatser som stärker attraktivitet, vägledning, genomströmning och koppling till arbetslivet.

De högskoleförberedande programmen har sammantaget ett starkt elevunderlag. Naturvetenskaps- och teknikprogrammen har dessutom en tydlig koppling till långsiktiga kompetensbehov. Ekonomi- och samhällsvetenskapsprogrammen bör fortsatt dimensioneras med hänsyn till elevintresset, men följas inom den årliga analysen så att balansen mellan utbildningsval, resursutnyttjande och långsiktiga kompetensbehov upprätthålls.

Estetiska och humanistiska programmen har en annan direkt arbetsmarknadskoppling än yrkesprogrammen, men bidrar till bredd, valfrihet och möjligheter till vidare studier. Särskilt humanistiska programmet har små elevvolymen och bör därför följas avseende söktryck, gruppstorlekar och möjligheter till samläsning.

Introduktionsprogrammen kompletterar de nationella programmen och är centrala för att elever som ännu inte är behöriga ska få en tydlig väg vidare mot nationellt program, annan utbildning eller arbete. Förvaltningen bedömer att de fyra introduktionsprogrammen även fortsättningsvis ska erbjudas. De föreslagna yrkespaketen inom IMY stärker utbildningens yrkesinriktning och kopplingen till arbetsmarknadens kompetensbehov.

För anpassade gymnasieskolan bedömer förvaltningen att det föreslagna utbudet av tre nationella program och individuella programmet ger en rimlig bredd i förhållande till det gotländska elevunderlaget och verksamhetens organisatoriska förutsättningar. Genom individuella anpassningar, samläsning och APL kan utbildningen i viss utsträckning breddas utifrån enskilda elevers intressen och mål. Utbudet bör följas årligen och prövas på nytt om elevunderlaget eller efterfrågan förändras.

Idrottsutbildningarna kompletterar det nationella programutbudet och bidrar till skolans attraktivitet samt till elevernas möjlighet att kombinera studier med en kvalificerad idrottssatsning på Gotland. Förvaltningen bedömer att de föreslagna NIU- och LIU-utbudet för 2027/2028 är väl avvägda utifrån efterfrågan och de organisatoriska förutsättningarna.

Sammantaget föreslår förvaltningen ett oförändrat program- och inriktningsutbud 2027/2028. Den slutliga dimensioneringen bör anpassas efter gymnasievalet och väga samman elev efterfrågan, arbetsmarknadens behov och genomförbarhet. Utbildningar med starka strategiska skäl för utökning ska särskilt prövas, och lokal- eller kapacitetsbegränsningar ska synliggöras i den fortsatta lokal- och investeringsplaneringen.

Konsekvenser

Konsekvenser för elever

Förslaget innebär att Wisbygymnasiet även 2027/2028 erbjuder ett brett utbud av nationella program, introduktionsprogram, idrottsutbildningar och riksrekryterande utbildningar samt utbildningar inom anpassade

gymnasieskolan. För eleverna innebär detta en hög grad av formell valmöjlighet på Gotland. Inom anpassade gymnasieskolan är det nationella programutbudet mer begränsat till följd av det mindre elevunderlaget, vilket delvis möts genom individuella anpassningar, samläsning och APL. Den faktiska tillgängligheten behöver fortsatt följas utifrån elevernas efterfrågan och möjligheten att erbjuda utbildning med god kvalitet.

Konsekvenser för kompetensförsörjningen

Förslaget bedöms stödja regionens långsiktiga kompetensförsörjning genom att strategiskt viktiga yrkesutbildningar och högskoleförberedande utbildningar behålls. Den årliga dimensioneringen ger möjlighet att successivt stärka utbildningar där arbetsmarknadsbehov och elevunderlag motiverar det, samtidigt som utbildningar med lågt elevintresse kan mötas med riktade rekryterings- och vägledningsinsatser.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget innebär inga direkta kostnader för etablering eller avveckling av program eller inriktningar. Förändrad dimensionering kan däremot påverka kostnader för personal, lokaler, utrustning och APL. Sådana förändringar behöver hanteras inom ordinarie budgetprocess och vägas mot utbildningarnas kvalitet och resurseffektivitet.

Lokal- och investeringsperspektiv

Analysen visar att möjligheten att utöka vissa strategiskt viktiga utbildningar begränsas av lokaler, specialutrustning eller annan kapacitet. Dessa behov bör redovisas samlat och föras vidare som underlag till nämndens lokalbehovs- och investeringsplanering. Befintliga lokaler och möjligheter till samnyttjande bör prövas innan större investeringar aktualiseras.

Barnperspektiv

Beslutet bedöms vara förenligt med barnets bästa genom att ett brett lokalt utbildningsutbud ger ungdomar goda möjligheter att välja utbildning utifrån intresse, förutsättningar och framtidsmål. Barnperspektivet motiverar samtidigt att den faktiska tillgängligheten följs, så att brist på platser eller begränsade möjligheter till omval inte i onödan begränsar elevernas utbildningsvägar.

Landsbygdsperspektiv

Förslaget innebär att ett brett gymnasieutbud även fortsättningsvis finns tillgängligt på Gotland. Detta är betydelsefullt för elever i hela regionen eftersom alternativ utanför ön ofta innebär flytt eller veckopendling. Tillgängligheten påverkas samtidigt av resvägar inom Gotland och bör även fortsättningsvis beaktas i planeringen.

Jämställdhetsperspektiv

Utbildningsutbudet är formellt öppet för alla elever, men flera utbildningar har en tydligt ojämn könsfördelning. Detta kan begränsa den faktiska rekryteringsbasen till strategiskt viktiga utbildningar. Fortsatta insatser för breddad rekrytering, normmedveten studie- och yrkesvägledning och trygghet

är därför viktiga, särskilt där arbetsmarknadens kompetensbehov är stort och elevrekryteringen är könsmässigt sned.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2026-09-16

Bilaga 1. Årlig utbudsanalys, programvis, 2027/2028

Bilaga 2. Förslag till utbildningsutbud 2027/2028

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen

Ester Alavei
Förvaltningsdirektör

Peter Lerman
Avdelningschef Wisbygymnasiet